

Dico 2o. Vaporem est in me ventus.
 Di 2o. ex multis vaporez e manu omnium animalium. Ma-
 re hic multas exhalatess terras. unde non est salsum. qd venti
 mani poniunt ex terris exhalatibus. Ergo iocam. et non
 in mari venti. ut cum spiritu marinissime tribuendi. qd
 p. 2o. qd qm Niton e carubus signat ventos. sed calidus
 et hot datus in vaporibus sensis. qd enim ex illis orum venti. S.
 qd venti e mare flantes et humidus qd cognitio noster
 exhalatio sicca. et con vapor humida.

Et quod 2o. qd movere exhalata
 mā vaporez. Di uite aliq. moveri a se. Et qd moros in
 uerungo sum solis viventibus esse. Alii di uite moveri
 a sole. Et qd qm aidi solis calor. comagis aer qd exicit.
 Alii di uite exhalationem pim humidam pim sicciam. pim
 ei gravem pim levem. Et ne ascendat et descendat con-
 densare in latum. Et qd impetus venter aliqui in minori
 qm maior. Alii di uite exhalationem pim hukidam pim sie-
 pem. pim ee levem. pim gravem. et ne ascendat et descen-
 dat tendere in latum. Et qd impetus venter aliqui in
 minori. aliqui maior. Alii dicunt exhalationem a sole
 attractas respi. a 2o annis regiones antiganissem
 alius ad uicem fuisse impulsum diuersum qd virilis
 obilius. Et quod 2o. qd sint afflatis.
 Venient avenientes ab exhalatione et frigidi et siccii sunt
 ipse exhalationes. avenientes a vapore se frigidet et humili.
 Et hoc v° quem hic a sole qm evorant exhalatio calida
 et siccias. Vapor calidus et humidus. Dico 3o. qd transire her-
 ad ad
 empor
 psigia
 attence
 ha acci
 g.
 3o.

3o. qd purus orvidens sonus indicat sine. ne libet et
 ruribus. Si o. in Mure maior apparet. Et si orvidus leviusque
 viam. si igneus denunciat burro. Si ante ipsius orum rubra
 turbulenta
 ne Genesia Tiph
 ter.

cent nubes ventos si exhalescant & rigescant pluvias si
vapores in mun' corona albis ingar, et ois evanescent se-
nitem q[uo]d de corona ageris ventos.

Luna ora splendens cum initio por-
undit, rubescens ventos, rigescens pluvias, et deha-
batur, nubes con in monachis, et fungi in lucernis,
et rancor conitul. Algonum medicinae serenitatem mens
tempistatum. Ignis littore se affligens, et manu ex his
ab alto ruminante. Mare ex ante murmurans ventos.
Stoe et alia bestie angelis magis pronuntiant q[uo]d h[ab]ent
ludibria operibus inveniunt, et sol et molia dictam a nat.

Cap. 8um

De aquis concretoribus.

Q[ui]c[um]q[ue] s[unt] ex quatuor nubib[us] f[ormis]. M[od]estis vapori, i[st]i effi-
cere i[st]i sol calore suo vaporum evorans, q[uo]d vapor prouident
ad aum aerem deponit adventitium calorem, et frigescen-
tia densata, et manet nubes. Q[ui]c[um]q[ue] f[ormis] pluviae?
q[uo]d q[uo]d nubib[us] nimis humidae solvitur in pluviam, plu-
vias autem sic in nimbo, et hinc ibimur. hic constat
quiclib[us] raroib[us], illi grandiorib[us], q[uo]d i[n] ea sunt per anti-
parabolam, et per figuram aen[is] ambi uenit, q[uo]d pluviae in
lunam colligit. Haec signant pluviam multam iu-
rante sidera, et conjunctio saturni cum bore Scorpione.
f[ac]ilius. Invant conuincit.

Q[ui]c[um]q[ue] 3° op[er]ificant pluvia monsbroes,
ut p[ro]p[ter]um lapidum sanguinis, lactis ut[ra]q[ue] f[ormis] calidam anni-
malculam granum in auro in ex vaginis, et inhalatis, siue
garni in auro, sanguis v[er]o, et laevis, et apparet nam
v[er]o

vus sanguis et lac, non enim in agro vivente quis ne' ad et
vapores et exhalatos. Et vapo'res credam a his sanguine
et latte infectis, rure nubes ex illis collectas ducent in
aeris, lac et sanguinem refert quod non potest fieri viriositas
quod in credam a galibus his.

*Q*uæ s. qd sit nebula? *A*ccidit enim
in eum nubis in agro & hinc qd ad pluviam a inserviant
qd est nimis ruris. si ut p. libri experimentatio n. inad
biunt ad nubem ^{rum} qd dem. si nimis ruris qd dem nimis
crassos. alio item dat nebula qd vapores crassi in subli
me nequant ascendentes qd si e iste deruam serenitatem in
ducat vicioram.

*Q*uæ s. qd sic nix? *A*ccidit in nubis
fractis densis longis, et mollioribus pluvia. huc
n. e dino qd mox cum virinitate, et puritate abscondit
terram participatas perq. cum hic colorum album, te in
re sic leviorum aquarum. Item qd hic mixtum aere
nimam, vide n. summa cum si alba. In somnia
dat nix rubra per exhalatos qd ex magna copia nimis
ascendunt certa. Nix si nimis durat, lapides
ut in crystallum. si autem gelasit in glaciem.

*N*on omittam et libenter ham Plini
intervenit in eos quinque ad portum et ubi debet locum deli
ciosum venire. *H*ec inquit (l. 109 c. 4) p. digia ventris!
*H*ic nix illi glaciem potant, perq. monachum in vesci
tacum gula virunt. Serueri algor dolibus, exigitq.
ut alienis manus nix algere. Recurrent alii agri, man
u illas hibernant. *N*ihil ies hoc sic p. mox non glauca.

*Q*uæ s. qd sic grande? *A* Grandes plu
o're in aere conglaciatae perq. frigus aere ambientis ridentem
pore

tempore. in elevata regione panis sicim. Graecia in 1° et 2°
aerea regione. Graecia T^o qd. sic glacies? A glacies iaq.
in stagnis et fluminibus congelatas. Quibus non sunt frig.
gus (nam qd. in suo antro est frigidus in summo. non frigida
ut. a frigore non esse humiditas in envelencia) sed i frigide
terrene est concreta. cui admixtus est. Et cum de nube
et grandine qd. gelatim. qd. et aero more pone natr.
gelato. A neg. ut pone in eo qd. est in Tonas vnde
Graecia 8° qd. sic ros? A mo ros
est vapor unusquisque. iaq. effundit et calor moderatus at
temperatus frigide serena noctis. Et ideo sic in infernali
regione ubi calor moderatus non consumat os-
peros et illos altius eructet. Dati sapientis in his hu-
milioribus qm. in superioribus. qd. in istis vaporos et
egum et vineis. Gigniti maxime vere et frigido. La-
vanda et huiusmodi tempore. qd. non magno frigore concur-
rit. et in rore distinguuntur. qd. amplus regit magis
calidum.

Graecia 9°. qd. et mel? A mel
est suavis dulcis facetus ex vaporibus terris humectanen-
tibus vaporum. exq. pte. ros. A suavis foliis floribusq; ex-
equis manet mel. qd. ager in abe. varia obligant. non
afficiunt. ut te obstat electos. In Sardinia regione mel
amarum. qd. aqua ex absynthe amaro millennium rem
figunt. In Thrace mel datur venenosum. dicitur
cum est ab herbis venenosis. qd. qd. mellis infusione
sic mel? vini melia olio superna. A qd. opernum
mut. constat ex gels crassientibus. vinum ex calidis ole-
um ex aervis. qd. ad loca accommodam. qd. fuit mel
silvestris qd. A sanguis in sanguine ultra. rite videt
apud.

acta C

Quoniam Tº qd sit māna? Sic ita agit
mēl. qd eī māna. Hebreis datur in deserto esse tūs.
Et sp̄iūrūs nōb̄o? Taffiūs īm̄is dūrūt qd aūt. qd
ste illi vīs. Līc mōrūs cōfēlūm orat p̄t̄ḡlōs. Et aūt
pl̄icānēs ī aērē aēlīvā p̄fīrīs. Et vīcōl̄ dī
hīb̄at l̄ḡs dāzōrēs vāriōs ita.

CAP. 9um B.

Dī Māri dōta, et dē Lāvio.

Dī ī 1° mēlē ī rēcītē māre s̄ uām īrrām. 3° v̄ die illi
vēdēgit ad īrūm lūm qm̄ mō hīc; ut īrām ab hīb̄tūs. Hīb̄tūs
Dī īn̄ alīq̄ p̄t̄arānē māre ē īrē sudōrē. Māris dīcō
mūl̄ c̄p̄lērē; vāra n̄ s̄uītī nōā ex lērīcē rēgionūs qd īrgūt.
et idō līrē ī ūcānūm Mēlētērānūm Indiūm Lēspīrūm
Gērmānūm ita). Māris cālēdōḡ vīnē ex adūstīs cāhātōkī
et ē dōt̄is cālōe. Rēgīn ī māre, n̄ cōrūmpār, et ac mēlēs
alīs mārīnā alānī. Vērūm fūnt̄ cālēdōm, ē dālē p̄t̄ dīḡ.
Māris cālēs mālērē erōt̄ īngēnīa. Alīa
n̄ s̄ mānā qd n̄ hīt̄ s̄ dōs, Lēxīgōs. ut Lēȳnēm Līgōs
tīm̄ Nārōnēm, Mēgōm; alīs māxīmōs. Dīn̄ ī alīq̄
rēgionib̄, c̄p̄lērē Lēmītīs īcūmētē tē dēcōmētē qm̄ mī
dīs. Alīb̄ ī īt̄ dī mālērē rēfīgāt̄; alīb̄, nīmī, ī
Cāmbās Līcē īgēnē Lūcas obīgīt̄ bīnīs Eōs, et bīnīs hī
lēs dēfīgāt̄. Et idō.

Qn̄i 1°. Qn̄am s̄i ē dōs mānī? Ap̄i-
quām īm̄ ē vām, et alīs s̄iderā p̄t̄hīt̄ īf̄ rēgionūm qd
tēs. Dī c̄p̄lērē, qd dōs mānī ī glōrī Lāvīs qm̄ mī
vōt̄ dōs, mānī vī ī tīmē qm̄ Lūca ī dīḡs ī aēcīs.

Acta

Dicit q̄ Luna possidit in
nō consumit viginti & duas horas in suo cursu ita ut
manus ē recte decimam unā fore horā. Qd s̄ Luna n̄ sic
ad adestis solis p̄ ea dūcere illos q̄ in p̄t p̄mīcē m̄
t̄ ab adestis t̄ in dūcere regnumq̄ libelū.

et siue Luna

Dicit q̄ Luna est solis efficiat?
Sufficiunt illos p̄ gradum q̄ plū acerbitavam (si autem datur in
magno et ad ferrum attrahendum), n̄ v̄o p̄ solēm suum
q̄ se impeditat, adhuc dām solis. **D**icit C. Cur alia
manū n̄ hācē solis? **A** per p̄culāriam trālūm q̄ illos
impeditur, si uite c. **E**uripus p̄tatis solis fāser
tis, cōspicis intra diem et noctem rūpīcē. Qd cū p̄t q̄
venire ex obīce et cōspicione viuīcī insulā. **D**icit q̄
q̄ sic ē finalis cōsumpti solis manū? **A** n̄ p̄t p̄cessat
nam p̄cūfā oīci et q̄te, et alienuo cōbōre.

Qd attinet ad de lūvium t̄ p̄t ē ate t̄
p̄viniale. **L**um. p̄t n̄ p̄t n̄ induere, alioq̄ sibi in cōscium
mohīca. **D** illo de lūvium ate factum fuit mirabiliss.
Copia v̄o eīq̄ q̄ v̄o emā opera fuit p̄tā in ornatō, p̄m
abīc in dāperis. q̄n̄ Sāwū p̄t asturūt eīq̄ sūg firmamen
rūm et Calos, vapores p̄tūt illici t̄ nubēs aētis. q̄n̄ dixit
Cæsar a Etate cali agere et p̄tūt cū illici nubēs aētis q̄
calum dī.

Cap. 1us

Descrībus et flūminib⁹ d⁹

Corrum in primis ē dā in terra vicinib⁹ magnam aggrovī
ut exp̄cti ēt illi q̄ Dēlippi Macedonis iussu slākīmōs
excavarunt spēus. Qd cū ostendunt mulieris in his subiectis
ora

ora flumina et fontes. Deinde si in oras aq; subterraneas
et fontes et flumina manant? Hinc alio nomine enim
turbulentes in terra vivibus. Postante q; ad hieme ptes
et fontes et flumina maturantur. Et in hoc prouincie q; aqua na
tura minus consumuum abantur terra. Per certe riuas in
Ethiopia, et in riuis agerib; estuosis, rauiores dampni flumina
et fontes.

*N*ecqua nesciam in qua terram gigni ex ac
re lata in Iudeo et raganibus. Probat 1° q; sic marii ebulli
rent aqua nungiam diffirent. Sic ut mare nungiam diffit. Et
in Iudea s; per arce andatum, s; q; meatus obscurans et in
pelvanti. Probat 2° q; aq; manis et callos, et per corras ex
halibus forte magis salas. Et in calcedinibus n; fum et q; bas-
vis et halibus est est in aliis q; secundum in mare p-
ment. Ideo autem differunt latitudinem q; exraham q; m-
diane. Colis calore quod sit aqua, ut pte in ea q; ex man
in nubes conglobari.

*P*roveniunt iei fontium et fluminum
perennies et manus virum solis et astrorum q; aeternitatem
ad qd; eis iuvat antedictas annas, ita disponente aurore natal
bris vestimentum. Aliquam fontes usant s; q; meatus obscurans.
et ideo aliibi ebullientur. s; q; nova arbore per eis similitudine
India aqua subterranea si iunus agitatis orundines cali-
bus et continua terra Eumides. Si tamen Siciam
annas possem, et operculo collam sequenti die Eumidam,
nimis invenias. De aqua insipiente aliibi diximus.

*T*orsa si aq; q; sit, si n; fontes cancri
erumpentes ne sarcas evadant. Et q; ex pondere usquaque
q; dam injectas riuas solent, alii marino estuosemulum?
alii ex fonte sunt, alii noctu calidi die frigidi alterius

ceras exultas ascundit astentas crange ab aliis eis fam
bant q̄ eius oculum conservat ignes. Tunc lumen eis cuius
aq̄ nigra r̄num vixit deabam. at hinc eō. Cū fœr
q̄m dñi aqua calida et balteata e q̄ t̄ locis ignis sub-
terraneo et sulphure infelix emicant. Et v̄p salsa la can
eunt, saltem cibitant.

Q̄d q̄nam aqua et alubioris sine? D
Masq̄ magis amaret suide et magis caput saporis
dolis et alium q̄licum pinguinare: q̄cū frigidiores et
luriores. et q̄ manant in solo puro lapidoso et selenoso.
Sciendū p̄tē agm sū se n̄ hore sapientem et locorem et do-
rum. q̄ ista q̄les sunt ex primis et q̄tudinē q̄tudinē. q̄licumq̄
in primis p̄nis etiam r̄sum n̄ dñi. ū ideo q̄n in q̄ repen-
tī se adventice.

Cap. VIII

De Terra motu subterraneo igne et metalibus.

Terrae motus fiunt per inhalationem et expiū conciderent
et visurib⁹ terrae foras extumperent. Et q̄ terra mo-
tus rure maxime accidunt, q̄d dñi magna eva-
loum iopio et ut se fa inueniunt. Ibi autem sunt
q̄i tanta dñi exhalationum vir et locorum angustias ne-
queant contineri. q̄ antiparatusim calefiant et
torquent. Morem q̄ tum q̄rentes terram concutirent
et contempserent. Pount etiā prout terrae motus et
ab igne et a vento sub terram inclusis et exire con-
nariibus.

Dicitur Terrae motus in rūm q̄sumū

decorsum tendit et in obliquum q̄ in latera corrā
conveget. Signā terra motus s̄ si aq̄ in eius ebūt
et s̄ si tribata emitat oderem eorum. q̄ signat ex
hatoes sulphureas intus commoueri et niti enire.
Aliud signum ē in tempestivis anni serennitatis
indicit exhalatio sub terra oscultari. Lā terra moti-
b̄ subta s̄ montosa et cavernosa, & seruum insulē
à mari agitat. Lā calida et frigida, minus subj-
acent tremoribus q̄ in illis absunt exhalatio, in
idis figus impedit, ne erident.

Non uideri possit tantus terrae mo-
tus ut integrā quinciam contruit, et idio mirau-
losi ista terra contremuit, magna ejus pars inspi-
rance D̄o. Sorano cōm̄ terra motus, tam gran-
dis ut multe r̄bes, et Regiones à mari sumenda
fuerint. In mari cōm̄ sentium terra motus. Quād
terra motus ē & copia exhalationis q̄ terra illis n̄ ce-
dit. Iffus s̄ timor locum ruinæ librum et al.

Qd attinet ad iugem subterrane-
um usq̄m ē dani mulieris in his ubi effundit et erun-
tar. Qnti q̄ vorabulo nutriti, nucini sulphure, q̄ ē
calidus, et sicca et bitumine, qd ē calidum et pi-
nace, est qm̄ ignorit talis mā. Exhalatio pantei
panis et donu aedans. Bitumen ignesca-
ne. Loca iugib⁹ infelix s̄c̄ apta. C. Sartorius. A. 138°

De metallis esse habeat mā qd
im in mām condensari ē salitus compuis & vaporē
et exhalo in ea terram, q̄ salitus ex terram fit
noce gruina. Alij in ea in aure ferrum et ex-
lia grana ex cali h̄bili. Cum q̄ metallum zig-
nari

nar ex vapore aquae et exhalo. Siccus, fide graue, et ali-
quid ignescere ut ligni liquescit. Aliq puerane me-
talla confici ex sulphure, et argento viuo ex gau-
rumane arcifex aurum et argentum. et ex pe-
nis adversariis.

C. priatis

88
Biblioteca
Universitaria
Bogotá
Colombia
Biblioteca

28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100
101
102
103
104
105
106
107
108
109
110
111
112
113
114
115
116
117
118
119
120
121
122
123
124
125
126
127
128
129
130
131
132
133
134
135
136
137
138
139
140
141
142
143
144
145
146
147
148
149
150
151
152
153
154
155
156
157
158
159
160
161
162
163
164
165
166
167
168
169
170
171
172
173
174
175
176
177
178
179
180
181
182
183
184
185
186
187
188
189
190
191
192
193
194
195
196
197
198
199
200
201
202
203
204
205
206
207
208
209
210
211
212
213
214
215
216
217
218
219
220
221
222
223
224
225
226
227
228
229
230
231
232
233
234
235
236
237
238
239
240
241
242
243
244
245
246
247
248
249
250
251
252
253
254
255
256
257
258
259
260
261
262
263
264
265
266
267
268
269
270
271
272
273
274
275
276
277
278
279
280
281
282
283
284
285
286
287
288
289
290
291
292
293
294
295
296
297
298
299
300
301
302
303
304
305
306
307
308
309
310
311
312
313
314
315
316
317
318
319
320
321
322
323
324
325
326
327
328
329
330
331
332
333
334
335
336
337
338
339
340
341
342
343
344
345
346
347
348
349
350
351
352
353
354
355
356
357
358
359
360
361
362
363
364
365
366
367
368
369
370
371
372
373
374
375
376
377
378
379
380
381
382
383
384
385
386
387
388
389
390
391
392
393
394
395
396
397
398
399
400
401
402
403
404
405
406
407
408
409
410
411
412
413
414
415
416
417
418
419
420
421
422
423
424
425
426
427
428
429
430
431
432
433
434
435
436
437
438
439
440
441
442
443
444
445
446
447
448
449
450
451
452
453
454
455
456
457
458
459
460
461
462
463
464
465
466
467
468
469
470
471
472
473
474
475
476
477
478
479
480
481
482
483
484
485
486
487
488
489
490
491
492
493
494
495
496
497
498
499
500
501
502
503
504
505
506
507
508
509
510
511
512
513
514
515
516
517
518
519
520
521
522
523
524
525
526
527
528
529
530
531
532
533
534
535
536
537
538
539
540
541
542
543
544
545
546
547
548
549
550
551
552
553
554
555
556
557
558
559
560
561
562
563
564
565
566
567
568
569
570
571
572
573
574
575
576
577
578
579
580
581
582
583
584
585
586
587
588
589
590
591
592
593
594
595
596
597
598
599
600
601
602
603
604
605
606
607
608
609
610
611
612
613
614
615
616
617
618
619
620
621
622
623
624
625
626
627
628
629
630
631
632
633
634
635
636
637
638
639
640
641
642
643
644
645
646
647
648
649
650
651
652
653
654
655
656
657
658
659
660
661
662
663
664
665
666
667
668
669
670
671
672
673
674
675
676
677
678
679
680
681
682
683
684
685
686
687
688
689
690
691
692
693
694
695
696
697
698
699
700
701
702
703
704
705
706
707
708
709
710
711
712
713
714
715
716
717
718
719
720
721
722
723
724
725
726
727
728
729
730
731
732
733
734
735
736
737
738
739
740
741
742
743
744
745
746
747
748
749
750
751
752
753
754
755
756
757
758
759
760
761
762
763
764
765
766
767
768
769
770
771
772
773
774
775
776
777
778
779
779
780
781
782
783
784
785
786
787
788
789
789
790
791
792
793
794
795
796
797
798
799
800
801
802
803
804
805
806
807
808
809
809
810
811
812
813
814
815
816
817
818
819
819
820
821
822
823
824
825
826
827
828
829
829
830
831
832
833
834
835
836
837
838
839
839
840
841
842
843
844
845
846
847
848
849
849
850
851
852
853
854
855
856
857
858
859
859
860
861
862
863
864
865
866
867
868
869
869
870
871
872
873
874
875
876
877
878
879
879
880
881
882
883
884
885
886
887
888
889
889
890
891
892
893
894
895
896
897
898
899
900
901
902
903
904
905
906
907
908
909
909
910
911
912
913
914
915
916
917
918
919
919
920
921
922
923
924
925
926
927
928
929
929
930
931
932
933
934
935
936
937
938
939
939
940
941
942
943
944
945
946
947
948
949
949
950
951
952
953
954
955
956
957
958
959
959
960
961
962
963
964
965
966
967
968
969
969
970
971
972
973
974
975
976
977
978
979
979
980
981
982
983
984
985
986
987
988
989
989
990
991
992
993
994
995
996
997
998
999
1000